

ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ

§ 44. Είναι δυνατή μια «φύση» εντός της σολιψιστικής σφαίρας;

1. Η συγκρότηση ενός κόσμου είναι ήδη διυποκειμενική

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XV

- «Κάθε στοιχείο του κόσμου συγκροτείται διυποκειμενικά. [...] Άρα, δεν θα πρέπει να διαγράψουμε και να αφαιρέσουμε, σε καμία περίπτωση, τον 'καθέναν' από αυτόν τον κόσμο [...] Το νόημα του κόσμου που υπάρχει για μένα [...] δεν είναι ποτέ ένα παγιωμένο νόημα αλλά ανοικτό και άπειρο» (45).
- «[μετά την αναγωγή] θέτω τους άλλους ως υπερβατολογικά υποκείμενα, δηλαδή αυτή η εποχή δεν αίρει τους συνειδησιακούς τρόπους των άλλων και τους ίδιους τους άλλους, αλλά τους επιτρέπει να υφίστανται ως εκείνη η ζωή των άλλων ως εκείνη εντός της οποίας υπάρχει ο κόσμος για εκείνη και, ταυτόχρονα, για εμένα» (113).
- «οι άλλοι υπάρχουν για μένα, συλλαμβάνονται από εμένα, ως αυτοί που συνεπικουρούν τη σύλληψη του κόσμου, ως συν-φορείς του νοήματος που έχω ήδη για τον κόσμο, του νοήματος αυτού του κόσμου» (114).
- «Η εξήγηση/εκδίπλωση (*Explikation*) του ίδιου του δικού υπερβατολογικού ορίζοντα του παρόντος, όταν ληφθεί στην πληρότητά του, οδηγεί στους υπερβατολογικούς και ενεργεία συν-παρουσιαζόμενους άλλους και στους δικούς τους ορίζοντες. Εδώ διαγράφεται μια αποδεικτική καθολική δομή –εντός του δικού μου εγώ, εντός κάθε εγώ εν γένει-, μια υπερβατολογική διυποκειμενικότητα που διαγράφεται εκ των προτέρων μέσα σε κάθε εγώ και στη ιδιαίτερή του δομή. Το οντολογικό a priori του κόσμου ως ενός ιδεατά δυνατού κόσμου εν γένει επανα-οδηγεί στο απόλυτο, καθολικό a priori» (192).
- «Και η ίδια η φύση είναι νοητή μόνο εντός ενός ανθρώπινου περιβάλλοντος κόσμου και ως συγκροτημένη από την υπερβατολογική διυποκειμενικότητα» (371).

2. Ο κόσμος συνιστά, από την ουσία του, κόσμο-της-ζωής

Προς μια φαινομενολογία της διποκειμενικότητας, XV

- «Κάθε εγώ, κάθε μονάδα λαμβανόμενη στη συγκεκριμενοποίησή της, αποτελεί υπόσταση, αλλά αποτελεί κάτι συγκεκριμένο μόνο με σχετικό τρόπο, καθώς είναι ό,τι είναι μόνο ως socius μιας κοινωνίας, ως μέλος μιας κοινότητας εντός μιας καθολικής κοινότητας» (193).
- «Όλες οι τροπικότητες της συν-ύπαρξης αποτελούν τροπικότητες μια πρωτοκοινοτικοποίησης εντός της οποίας ζω μαζί με τους άλλους μέσα στην (πρωταρχική, πρωτο-αυθεντική) ζωή μου» (342).

Κρίσις, VI

- «Από τη στιγμή που λέω ‘εγώ’, όλες οι προσωπικές ανωνυμίες είναι ήδη εκεί ως σύστοιχες του εγώ» [...] Αναγνωρίζω τους άλλους ως την κοινότητα-των-υποκειμένων που λειτουργεί με τρόπο απόλυτο, χάρη στην αποβλεπτική και επικοινωνιακή δραστηριότητα της οποίας οφείλει να συγκροτηθεί ο κόσμος [...] Είμαι εγώ που θέτει τον κόσμο ως ισχύοντα, [...] αλλά αυτός ο κόσμος ενέχει ήδη για μένα το νόημα του να είναι κόσμος-για-τον-καθένα, ο ταυτός κόσμος την εμπειρία του οποίου έχει ο καθένας [...] Για αυτό, η εγωλογική κοινότητα, στο μέτρο που συγκροτεί τον κόσμο, προηγείται πάντα του συγκροτημένου κόσμου» (416).
- «είμαστε εμείς, εμείς που ζούμε μαζί, που κατέχουμε ήδη εκ των προτέρων τον κόσμο ως κόσμο που ισχύει ως υπάρχων για εμάς» (111) [...] η λειτουργούσα καθολική ζωή εντός της οποίας ο κόσμος γίνεται διαρκώς για μας ‘εκ των προτέρων δεδομένος’» (148)

3. Ο κόσμος ως προϊόν της διποκειμενικής ιστορικότητας (γενετικής διποκειμενικότητας)

Προς μια φαινομενολογία της διποκειμενικότητας, XV

- «Η γενετική διποκειμενικότητα [...] η οποία συνανήκει στη διαμόρφωση του νοήματος του αντικειμενικού κόσμου ως ‘άπειρου’» (199)
- «Ιστορικός είναι ο άνθρωπος, με το ευρύτερο και όχι με ένα δήθεν ιδιαίτερο νόημα, ως μέλος μιας ιστορικής κοινότητας» (138-139).

- «Στην υπερβατολογική ερμηνεία, η ίδια η φύση μετατρέπεται σε ένα μόρφωμα της υπερβατολογικής ιστορίας, μιας ‘αιώνιας’ υπερβατολογικής ιστορίας. Συγκροτείται, δηλαδή, η φύση ήδη πάντα ταυτόχρονα με την υπερβατολογική διυποκειμενικότητα» (391-392)
- «Το να υπάρχει πραγματικά η υπερβατολογική διυποκειμενικότητα μέσα σε μια συγκεκριμένα ατομικότητα είναι δυνατό μόνο στη μορφή μιας τέτοιας βούλησης-για-είναι, μιας βουλητικής ικανότητας για είναι, μιας-ικανότητας αυτό-κατάφασης» (381).

4. Η κόσμος της αντίληψης ως ήδη διυποκειμενικός

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XIII

- «Η άπειρη πολλότητα των δυνατών (όπως προκύπτουν από σχέσεις κινήτρων) πλευρών [ενός αντικειμένου] συνιστά, κατά μία έννοια, ένα κοινό αγαθό όλων των υποκειμένων. [...] Ένα υποκείμενο δεν μπορεί να έχει ταυτόχρονα [στην εμπειρία του] δύο πλευρές [ενός αντικειμένου], αλλά μια πολλότητα σκιάσεων μπορεί να είναι και θα πρέπει να ταυτόχρονη εάν κατανέμεται σε διάφορα υποκείμενα, όταν αυτά βλέπουν ταυτόχρονα τα ίδια αντικείμενα» (377-378)

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XIV

- «Με οντολογικούς όρους, κάθε εμφάνιση που μου δίδεται αποτελεί εκ των προτέρων μέλος μιας ανοικτής και άπειρης επικράτειας δυνατών εμφανίσεων του ίδιου αντικειμένου, η οποία ποτέ δεν πραγματώνεται ρητά, και η υποκειμενικότητα αυτών των εμφανίσεων είναι η ανοικτή διυποκειμενικότητα» (289).

Προς μια φαινομενολογία της διυποκειμενικότητας, XV

- «[Αυτό που δίδεται στην εμπειρία ως κοσμικό] ενέχει μια βαθμίδα συστατικών που ιδιάζουν στην ουσία του και που παραπέμπουν σε αναπαρουσιάσεις, οι οποίες ως τέτοιες φέρουν μέσα τους κατά κάποιο τρόπο δυνατές αντιλήψεις, αλλά τέτοιες ενός εγώ που αντιλαμβάνεται, και το οποίο δεν είμαι εγώ αλλά ένα άλλο εγώ [...], αναπαρουσιάζουν αντιλήψεις ως τέτοιες που συνυπάρχουν ταυτόχρονα με τις πραγματικές μου τωρινές αντιλήψεις, αλλά που είναι ακριβώς αντιλήψεις ενός άλλου» (103).